

STICHTING
MEENSEL-KIEZEGEM '44

44e Editie
augustus 2012

BELGIE - BELGIQUE
PB 30038

15E HERDENKINGSREIS VAN 23-26 AUGUSTUS 2012

We vertrekken op donderdag 23 augustus 2012, weer om **6 uur 's morgens** stipt aan de parking van de Statiestraat te Meensel-Kiezegem. Momenteel zijn er meer dan 40 inschrijvingen geteld, het belooft dus weer een interessante trip te worden. Late boekers kunnen er nog snel bij zijn door contact op te nemen met reisleader René Cauwbergs op het nummer 016 63 24 60.

Tijdens de reis bezoeken we o.a. Bergen-Belsen, Becklingen, Bullenhuserdamm, Lubeck, Pelzerhaken, Oostzee, Neuengamme, Hamburg, Bremen Schützenhof, Blumenthal, Farge & Österholzerkerkhof.

Verdere uitleg ontvangen de reizigers in een handige uitgebreide reisbrochure op de autocar richting Duitsland.

HERDENKINGSPLECHTIGHEID OP 5 AUGUSTUS 2012

Op zondag 5 augustus vindt de herdenkingsplechtigheid plaats ter gelegenheid van de 68ste verjaardag van de vergeldingsacties op 1 en 11 augustus 1944 in Meensel-Kiezegem.

De bestuursleden van N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem (Nationale Confederatie van Politieke Gevangenen en Rechthebbenden) nodigen iedereen uit voor deze herdenkingsplechtigheid.

Het programma:

- 9u20 Korte ceremonie aan het monument in Kiezegem (aan de kerk)
- 10u00 Plechtige eucharistieviering in Meensel aan het ere-kerkhof voorgedaan door Mgr. Joseph Léonard.
- 11u00 Toespraken en bloemenhulde aan het ere-kerkhof (ook door een afvaardiging van de Stichting Meensel-Kiezegem '44)

Na afloop biedt het gemeentebestuur een drankje en een hapje aan in het Ontmoetingscentrum te Meensel-Kiezegem. Het infolokaal in het Ontmoetingscentrum kan ook bezocht worden tot 15u00.

Meer inlichtingen bij voorzitter N.C.P.G.R. Meensel-Kiezegem - Tienen, Vital Craeninckx op het nummer 0496 50 46 77.

Inhoud

Voorwoord	p2
Globetrotters	p3
Komende Activiteiten	p3
Scholenproject Weert	p4
De Eikels naar Noord-	
Duitsland	p4
Nieuwe Boek & Film	p5
Tijl tegen de Mof	p5
Het Proces van	
Meensel-Kiezegem	p6
Hun Verhaal:	
Marcel Loddewijckx	p8

Stichting Meensel-Kiezegem '44

Binkomstraat 56
3391 Meensel-Kiezegem

info@meensel-kiezegem44.be
www.meensel-kiezegem44.be

Afgiftemaanden:

Februari, Mei,

Augustus & November

Erkenningsnummer 608508

Afgiftekantoor 3390 Tielt-Winge

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

De langverwachte zomer moest dringend een tandje bijsteken. Gelukkig is dat voor de laatste juliweek wel gebeurd. Onze zomermoed zakte dwingend weg, samen met cijfers die de zomerbulletins van weerstations en buitenlandse banken schoorvoetend publiceerden. De financiële Euro-crisis eist al geruime tijd onze aandacht en speculatiedrang in hoge mate op. Dat alles maakte vooral de sfeer grimmiger evenals de gesprekken aangaande de recessie in Euro-landen met hun onoverkomelijke problemen. De tijd van de zielige strandbeelden zonder zonnend vakantievolk is voorbij. Gelukkig maar. Momenteel wordt het puffend genieten van een overvolle en zonovergoten en deugddoende vakantiesfeer. Want plots lijkt het, dat overal organisaties overbevolkingsproblemen hebben. De Europese voetbaltoppers waren de voorlopers van massabijeenkomsten, gevolgd door de 99ste Ronde van Frankrijk. Straks worden we overspoeld met sportieve beelden en resultaten van de Olympische Spelen vanuit Londen. De wereld wachtte immers weeral een aantal jaren op de nieuwste resultaten van de menselijke krachtpatserijen van deze sportievelingen. Al deze Woh-momenten overlommeren onze denkpijntse aangaande wereldproblemen over bevolkingstoename, mensenhandel, het stamcellengebruik, migranten en noem maar op.

Ik begin mij vragen te stellen. Is die geliefde aarde die we zo liggen te koesteren, niet al te klein geworden? Met al die miljarden mensen? En ik ben me dunkt niet alleen met dat probleem of met de problemen die zich aanbieden. Niet nieuw trouwens. In 1992 hadden de Verenigde Naties ter zake in Rio de Janeiro al de eerste contacten gelegd. Bijna alle landen werden clublid van Rio 20 om de toekomst van onze planeet te bespreken. De besluiten voor wat betreft 2012 en de toekomstige jaren zullen straks wereldkundig gepubliceerd worden. Vanaf nu zal in geschiedenisboeken de jongste conferentie onder deze titel verschijnen: Rio +20 met confronterende feiten en cijfers, wijzend op ieders verantwoordelijkheid. Tweehonderd landen rond de tafel! Vergelijkbaar met een soort wereldregering zonder crisisgevoelige eenheidsmunt.

Onze ouders en grootouders hebben het met lede ogen allemaal zien gebeuren. Voor hen is het geworden: de vooruitgang van de ondergang en vooral de achteruitgang op menselijk vlak. Terwijl zij nog “in het zweet huns aanschijn brood verdienden” zagen hun kinderen, wij dus, wetenschap en techniek met giga-reuzenstappen vooruitgang boeken. Onvoorstelbaar.

Snelheid in produceren en afwerken kreeg alle prioriteit. Efficiënt handelen heet dat dan. Mechanisatie nam handarbeid over. Ik herinner mij de tijd dat iemand werk en loon had gevonden in o.a. “De Leuvense Centrale Werkplaatsen”. Weinig plaats dat wel, maar wel veel werk aldaar. Ook de “gewone” Westerling werd rijker. Alles kreeg zijn prijs. De nieuwste reclameslogan van die tijd: Laat je niet beetnemen en koop aan de beste prijs. Consumptiegoederen uit alle wereldhoeken waren te vinden in elk magazijn. Massamarkten versmachtten de buurtwinkeltjes met “koloniale waren”. Wereldproducten verzeilden probleemloos op onze dagschotel. Koning Auto deed zijn intrede. Met miljoenen kregen de auto's en hun statusmodellen de voorkeur maar... uitlaatgassen vergiftigden de lucht. De noodzakelijke olieproducten maakten in hun afvalverwerking ons begeerde rivierwater ziekelijk vuil. In ganzenpas leerden we het filegebruik. Verkeerschaos werd een nieuw begrip.

De Andere Kant van de Wereld had lont geroken en leverde overvloedig de meest gebruikte grondstoffen aan vriendenprijsjes. Al verdiende de verarmde bevolking aldaar zowat het zout van hun patatjes niet, ze konden zich verkneukelen in het besef dat hun Andere Kant er alle genoegen aan beleefde en het individuele comfort alle prioriteiten opeiste. Dat maakt dat in 1987 een heleboel vooraanstaande wetenschappers zelf ziek werden wanneer ze het Brundtland-rapport onder ogen kregen waarin overduidelijk gerapporteerd wordt: de planeet is ziek. Water, lucht en natuur moeten beschermd worden. De vooruitgang van toen hielp de zakkenvullers, en niet de argeloze arme mensen die vooral over honger kloegen. Het besef groeide sterk: we moeten op zoek naar duurzame ontwikkelingen die ook voor de mensen die nog moeten geboren worden haalbare grenzen zal verleggen.

De resultaten en conclusies van Rio20 in 1992 waren in veel opzichten bevredigend te noemen:

- de klimaatverandering is een feit
- planten en dieren vragen extra bescherming wegens uitroeingsgevaar.
- individuele aandacht voor de natuur

Zoals gezegd, in 2012 is er twintig jaar later de Rio+20 conferentie met als hoofdthema's het milieu en de duurzame ontwikkeling. Er werd gestart met het onweerlegbaar besef dat de problemen ondertussen wereldwijd alleen maar erger zijn geworden:

- miljarden mensen méér
- iedereen heeft noodzakelijke levensbehoeften: water, voedsel, kleren, woonst en gezondheid
- grondstoffen blijven niet onuitputtelijk en moeten eerlijk verdeeld worden
- honger, eens de beste saus, wordt mensonterend de grootste vijand

De oorlogsgeschiedschrijving heeft het in het verleden altijd gehad over vurige gevechten met geperfectioneerde wapenarij en uitgesmeerde genuanceerde cijfers over de miljoenen slachtoffers. Hiermede werd getracht "een breed publiek" met cijfers en feiten om de oren te slagen om een zeker overtuiging te kunnen uitspreken over onvoorstelbare zware tijden en onmenselijk lijden.

Ons verdiepen in, samen met het graven naar deze materie, die vooral onze persoonlijke jeugd heeft getekend, houdt de verwachting en de verfijnde opheldering van de waarheid ongelooflijk open. Ik kijk naar mijn kleinkinderen. Mijn boodschap vandaag aan hen is: oorlog en oorlog is twee. De meest onmenselijke oorlog zal de deze worden :om de meest levensnoodzakelijke behoeften van een veel te kleine wereld eerlijk te verdelen aan de meest noodzakelijke behoeften. De Amerikaanse President Obama is daarin de strafste met zijn lijfspreuk: "Yes, we can"
Wie zal het zeggen?

Guido Hendrickx, Voorzitter

GEEN TENTOONSTELLING OP HERFSTWANDELING HAGELANDSE GLOBETROTTERS

In tegenstelling tot eerder vermeld zal er dit jaar tijdens de jaarlijkse Herfstwandeling van de Hagelandse Globetrotters geen tentoonstelling plaatsvinden van de Stichting Meensel-Kiezegem '44. De wandeling zal deze maal vertrekken vanuit Houwaart in plaats van vanuit het Ontmoetingscentrum te Meensel-Kiezegem. Dit omwille van de nakende gemeenteraadsverkiezingen op 14 oktober 2012. Het gemeentebestuur besliste dat de ruimte een week voor en een week na de verkiezingen volledig ter beschikking moet zijn van de gemeente om de correcte opbouw en de afbraak van de verkiezingslokalen te verzekeren.

Wij hopen dan ook volgend jaar op de voorjaarswandeling vertrekkende van uit Sint-Joris-Winge weer van de partij te kunnen zijn, onder voorbehoud van herverkiezingen.

KOMENDE ACTIVITEITEN

Tijdens de komende zomer- en herfstmaanden van 2012 heeft de Stichting Meensel-Kiezegem nog enkele activiteiten op haar agenda staan.

De derde zondagen van de maand zal ons Hagelands Vredesmuseum zoals gewoonlijk geopend zijn en vrij toegankelijke voor iedere bezoeker. Onze gidsen trachten weer het beste van zichzelf te geven vanaf 14u tot 18u . De rondleidingen starten om 14u15, 15u30 en 16u45 en duren ongeveer een uur. Aansluitend kan u steeds genieten van een frisse pint in het Karhuis. Noteer dus alvast 19 augustus en 16 september in uw agenda.

Het laatste weekend van augustus vertoeft onze Stichting Meensel-Kiezegem '44 traditiegetrouw in Noord-Duitsland voor jaarlijkse herdenkingsreis. Zie voorzijde van deze nieuwsbrief voor meer informatie.

Op zondag 16 september nodigen wij alle medereizigers en sympathisanten van de 15e herdenkingsreis uit op een bijeenkomst in Huize Hageland te Tielt-Winge voor een uitgebreide nabespreking tussen pot en pint, met beeld en klank.

Op vrijdag 21 september 2012 ontvangt de Stichting Meensel-Kiezegem '44 een grote delegatie schoolkinderen uit het Nederlandse Weert voor een bezoek aan Meensel-Kiezegem en het Hagelands Vredesmuseum. Ook het Koninklijk Atheneum van Diest en de Sint-Jorisschool van Tielt-Winge schreven reeds in voor een rondleiding.

RONDLEIDING HAGELANDS VREDESMUSEUM - SCHOLENPROJECT WEERT

Met wat ondertussen een jaarlijkse traditie aan het worden is, komen op vrijdag 21 september 2012 een 40-tal leerlingen uit het Nederlandse Weert afgezakt naar Meensel-Kiezegem in het kader het scholenproject rond de Fakkelestafette.

De jongeren komen rechtstreeks vanuit het Afrikamuseum via de Grote Markt van Brussel naar ons Hagelands Vredesmuseum. Daar genieten de opgesplitste groepen afwisselend van een picknick en een rondleiding doorheen het museum, gegidst door Oktaaf Duerinckx. Dan vertrekken zij richting het kerkhof van Meensel. In de autocar geeft Guido Hendrickx dan uitleg op de verschillende plaatsen waar zich het drama van Meensel-Kiezegem heeft afgespeeld. Op het ere-kerkhof te Meensel leggen de jongeren op elk graf een bloem en is er tijd voorzien voor vraag en antwoord.

Daar deze fakkelestafette al voor de 60e maal wordt georganiseerd hebben de inrichters voorzien in een rondleiding voor hun sponsors en notabelen van Weert en omstreken en de provincie Nederlands Limburg, omstreeks 15u in het Hagelands Vredesmuseum in Huize Hageland. Rond 17u30 voorzien we aan het ere-kerkhof te Meensel een korte plechtigheid met onze Nederlands-Limburgse vrienden. Uiteraard is iedereen hier van harte welkom.

De jongeren van Weert op het Ere-kerkhof te Meensel tijdens hun vorig bezoek in 2011.

DE EIKELS WEER PER FIETS NAAR NOORD-DUISSLAND

Naar aanleiding van de 15e Herdenkingsreis fietsen de drie oude 'Eikels': Freddy Duerinckx, Jules Beddegenuots & Danny Cauwenbergs samen met een 'Eikel in opleiding' Frederic Duerinckx richting Noord-Duitsland. Zij vertrekken op maandag 20 augustus tussen 7u en 8u aan het ere-kerkhof te Meensel. Al die hen een hart onder de riem wil steken kan hen komen uitwuien.

NIEUWE BOEK- & FILMUITGAVES VAN DE STICHTING MEENSEL-KIEZEGEM '44

Dat de medewerkers van de Stichting Meensel-Kiezegem '44 geen 'zittend gat' hebben, is algemeen geweten. In de zomer van 2012 mag u weer enkele nieuwe items op de markt verwachten:

Boek "Sporen van Geschiedenis - Museumgids KZ Gedenkstätte Neuengamme"

Dit boek is een vertaling van het boek 'Zeitspuren - Ausstellungen KZ Gedenkstätte Neuengamme' en bevat een uitgebreide gids boordevol informatie over het voormalige concentratiekamp Neuengamme en de tentoonstellingen die vandaag de dag permanent gevestigd zijn op deze site. Het is een must om het maximum uit uw museumbezoek te halen. Dit boek werd naar het Nederlands vertaald door Oktaaf Duerinckx en uitgebracht door Tom Devos voor de Stichting Meensel-Kiezegem '44 op speciale aanvraag van dr. Detlef Garbe, voorzitter van de KZ Gedenkstätte. De prijs van het boek wordt nog vastgelegd en zal normaal gezien voorgesteld worden op de 15e Herdenkingsreis.

Brochure "Het Proces van Meensel-Kiezegem"

In de laatste 5 nieuwsbrieven van de Stichting Meensel-Kiezegem '44 gaven wij de integrale versie van het Proces van Meensel-Kiezegem weer. Meerdere lezers vroegen ons dit in brochurevorm te willen uitbrengen. Met teksten en foto's mag u deze brochure dan verwachten in de tweede helft van augustus 2012.

De prijs van de brochure wordt nog bepaald.

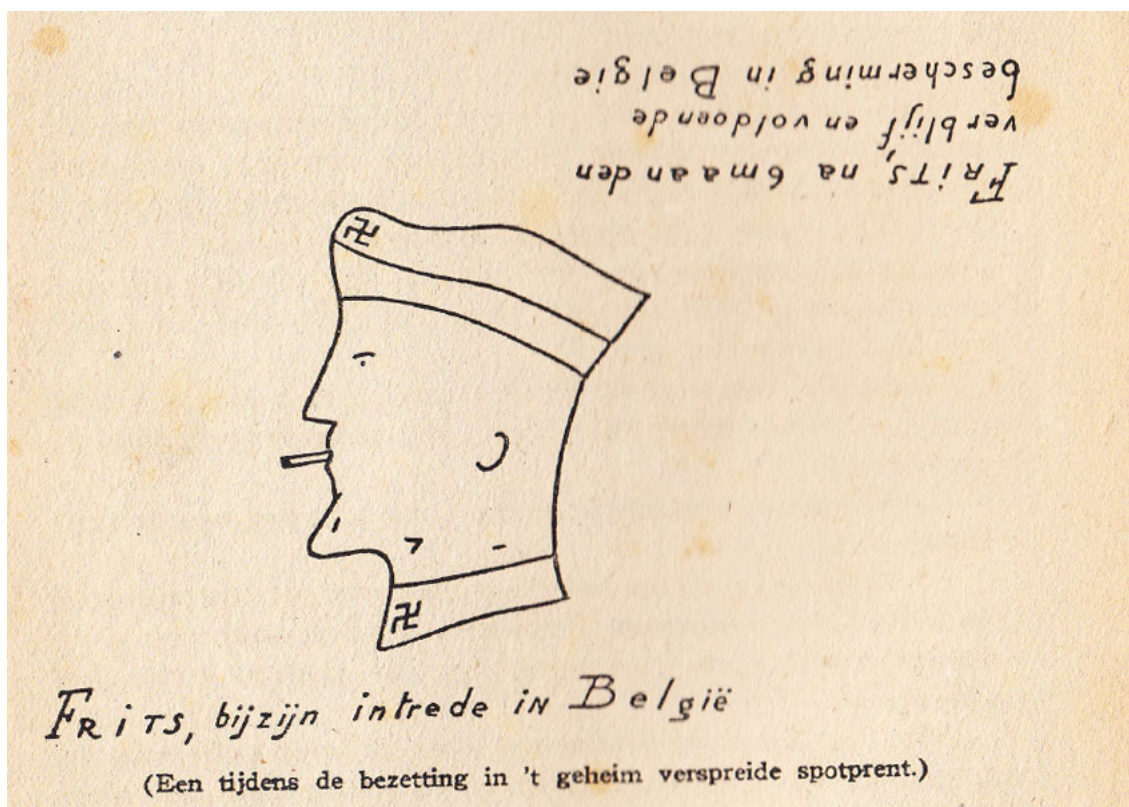
Heruitgave & Herwerkte Film "Meensel-Kiezegem '44"

Producer Jos Hoeyberghs en cineast Ives Jossa zijn momenteel de laatste hand aan het leggen aan een volledig herwerkte versie van onze film "Meensel-Kiezegem '44". Daar de oplage volledig uitgeput was en er aanvragen bleven binnenstromen besloten wij deze prent terug te lanceren. Deze zal nu voorzien worden van extra's zoals VRT- en ROB-Programma's aangaande dit onderwerp. Het betreft hier collectors item van twee dvd's, de uitgebreide versie van 84min en de verkorte scholenversie op een tweede DVD samen met de extra's. De lange versie is dan ook tweetalig ondertiteld.

Hoewel het om een herwerkte editie gaat bestaande uit 2 DVD's, blijft de prijs behouden op € 20. Deze prent verschijnt in de zomer van 2012.

TIJL TEGEN DE MOF

Zoals aangekondigd in de vorige nieuwsbrief, hier een spotprent uit 'Tijl tegen de Mof', ook omdraaien...

HET PROCES VAN MEENSEL-KIEZEGEM - DEEL 5 (EINDE)

Zoals in de 43ste Nieuwsbrief aangekondigd kunt u hier de nabeschouwing lezen uit Vrij Volk nr. 20 van 18 mei 1946

Bij het PROCES VAN MEENSEL-KIEZEGEM

Met belangstelling en haast nieuwsgierigheid werd “de zaak van Meensel-Kiezegem” tegemoet gezien. Eindelijk zou gerechtigheid geschieden voor het meest getroffen dorp van ons land, want waar nog in België viel 1/8 der bevolking als slachtoffer der nazi-terreur?

Wij waren wellicht niet de eenigen die wat ontgoocheld waren na de uiteenzetting der feiten de juiste toedracht der zaken vernomen te hebben, wij meenen dat men juister gesproken had van “de zaak der familie Merckx”.

Wat gebeurde er te Meensel-Kiezegem?

Den Zondag 30 juli '44 werd Merckx Gaston, den broeder der gekende Gestapo's neergekogeld door een weerstander die niet van het dorp was. Men moet weten dat reeds voordien een sluikblad welk te Tienen uitgegeven werd een lijst bekend gemaakt had van “zwarten” die zouden neergekogeld worden. Gaston Merckx was minstens den tweeden die afgeschoten werd, men ziet dadelijk in , hoe de andere “zwarten” zich moeten gevoeld hebben - vrees, vrees en nog eens vrees- Op die lijst kwamen verder de gebroeders Merckx voor alsook Broos. Voeg daarbij het vooruitrukken der Verbondenen in Frankrijk, en dadelijk weet elkeen dat de zwartjes gespannen zaten. De gebr. Merckx die van de Gestapo waren, doen op deze beroep om dat “nest” eens uit te roeien.

Nog geen 48 u. na den moord op Gaston Merckx werd te Meensel-Kiezegem het eerste razzia gehouden, drie inwoners werden zonder vorm van proces neergeschoten, 30 aangehouden; de terreur had haar intre gedaan in een rustig dorpje. Het eerste razzia had bevredigende resultaten opgeleverd, meerdere vooraanstaande weerstanders waren aangehouden, zelfs werd een piloot der Verbondenen ontdekt, wapens werden gevonden. De groep Verbelen, die het razzia uitgevoerd had, ontving de gelukwensen der Duitsche Gestapo, en dit was meer dan noodig was opdat die kerels zich zouden overtreffen. De Gestapisten Merckx vulden de lijst der te nemen gijzelaars aan tot het getal 100 zou bereiken, met honderden kwamen de leden der groep Verbelen terug, omsingelden het dorp en onder leiding der gemaskerde gebroeders Merckx werden de slachtoffers aangeduid, mishandeld en weggevoerd.

De versnelde opmarsch der Verbondenen tijdens de tweede helft van Augustus maakte alle behandeling der zaak voor een Duitsch gerecht hier onmogelijk; een dertigtal der aangehouden personen werden te Brussel en Leuven bevrijd, maar 70 waren naar de Duitsche kampen gevoerd, slechts enkele keerden weer. Meensel-Kiezegem telt 66 slachtoffers bij de twee razzia's.

Zeer bondig is dit de weergave der feiten zooals ze gebeurden, het was gewenscht de zaak in haar geheel te zien, om het juiste aandaal van elk der betichten te kunnen vastleggen.

Het valt onmiddellijk op dat de voornaamste schuldigen: de gebroeders Merckx Marcel, Albert en Maurice voortvluchtig zijn. Zij hebben de razzia's georganiseerd, de slachtoffers aangeduid, door het opmaken van lijsten en ze persoonlijk aan te duiden in de school, meer nog, te Meensel-Kiezegem en de lokalen der Gestapo hebben zij meerdere onder hen mishandeld. De drie hoofdpersonen ontbreken op de bank der beschuldiging. Men is toch enigszins verwonderd dat diegene die deelnamen aan de razzia's niet terecht staan, zij toch hebben onmiddellijk vier personen vermoord, en zijn medeschuldig voor de 66 doden. Janssens en Faignaert heeft men veroordeeld met den bloednacht van Tienen, maar was hun aandel te Tienen niet geringer als te Meensel-Kiezegem, traden zij hier niet op als leiders, en vielen hier niet twintig maal zooveel slachtoffers als te Tienen? Meerdere deelnemers aan de razzia's stonden reeds terecht elders, andere onder hen wachten nog op hun vonnis, waarom waren zij niet op de beklaagdenbank in de zaak die men wel wat overdreven de zaak van Meensel-Kiezegem noemt, en veel juister de zaak der familie Merckx zou genoemd hebben. Na de debatten blijkt dar er amper twee der aanwezige betichten iets zouden te doen gehad hebben met de razzia's, en dan speelden zij nog een ondergeschikte rol, die niet klaar bewezen is.

Het ware proces van Meensel-Kiezegem ware dat geweest waar de Leuvensche Gestapisten, die de leiding hadden der razzia's, samen met hun medewerkers uit Antwerpen, en hun plaatselijke indicateurs- de gebr. Merckx- zouden terecht gestaan hebben. Dit ware een eenig proces der nazi-terreur geweest, want het gevl van Meensel-Kiezegem is niet enkel eenig in ons land, maar wellicht in al de door de Duitschers in het Westen bezette landen. In het Oosten is er sprake van Lidice, dat met de grond gelijk gemaakt werd een waar de bevolking deels gedeporteerd, deels vermoord werd.

Dan ware het proces van Meensel-Kiezegem werkelijk het proces geweest der nazi-terreur in ons land en zou hetv de familieleden der slachtoffers een gevoel van voldoening en gerustheid geschonken hebben, omdat gerechtigheid zou geschied zijn.

Zooals de zaak er thans voor staat, meenen wij dat een oblektief en rechtvaardig vonnis van hen op wie alle schuld geladen werd, maar weinig kans heeft om een gevoel van bevrediging, dat eindelijk recht is geschied, bij de getroffen families te doen ontstaan.

HUN VERHAAL - MARCEL LODDEWIJCKX

Wij hebben al de getuigenissen gepubliceerd van Jean Pypen (samen met zijn vrouw Sidonie Lemmens) in de 38 ste Nieuwsbrief en van Jef Claes (samen met zijn vrouw Melanie Stas) in de 41 ste Nieuwsbrief.

Regelmatig laten wij ooggetuigen en slachtoffers aan het woord. Deze maal is het Marcel Loddewijckx, die op 4 november 1997 na een slepende ziekte stierf. Deze moedige getuige werd opgepakt op 11 augustus 1944. Na vele omzwervingen in Duitsland keerde hij weer op 6 mei 1945. Hij huwde met Blondine Sevenants en zij hadden een dochter: Magda (+2006). Zij huwde met François Janssens en met haar zoon David speelde ze mee in de film "Meensel-Kiezegem'44". Kleinzoon David vertolkte de rol van grootvader Marcel.

Marcel Loddewijckx hier de tweede van links naast Maria Rentiers op een van de laatste herdenkingsplechtigheden die hij meemaakte.

(Daar Marcel een geboren verteller was en heel wat heeft meegemaakt zal zijn verhaal in meerdere afleveringen verschijnen)

Over de oorlogsjaren:

Er was wel weerstand was hier, maar ik zou eerder zeggen zowat "plaatsjesweerstand", om na de oorlog een plaatsje te krijgen. Wat is er gebeurd als de "zwarten" hier gekomen zijn? Toen hadden die Weerstanders toch in actie moeten komen. Ze hadden toch die "zwarten" moeten doodschieten. Dan was er een Weerstand geweest. Maar waar was die toen? Ikzelf had zeven revolvers. Mijn gebuur is er zes komen halen. Dat was misschien mijn geluk, want anders had ik mij verzet en schoot ik die "zwarte" dood die bij ons moeder stond. Die gebuur zei, toen hij die revolvers kwam halen: "Ja, we moeten hem morgen hebben". Ik zeg zijn naam niet. Hij zal het wel lezen en dan denken dat ik het niet durf zeggen.

In Meensel waren er niet veel Duitsgezinden. Marcel Merckx die was gemaskerd, Maurice ook. Op de elfde augustus, Gukke van Goids (Goidsenhoven) die is nog bij ons thuis geweest de dag ervoor, waren wij, zoals gewoonlijk aan het dorsen (De "Loddewijckx" werkten met een dorsmachine) en die bleef de hele dag op het "geleeg" bij ons. Ik had toen mijn verstand meer moeten gebruiken en me afvragen wat die daar de hele dag kwam doen, of er 's anderendaags niets zou gebeuren. Wat kwam die doen? Ik had echt meer moeten nadenken, want dat was toch een "zwarte", die kwam "controle" doen op ons "geleeg". Ik had in feite moeten stoppen en zeggen dat de molen kapot was en dan had ik de mensen kunnen verwittigen dat ze moesten maken dat ze wegwamen, want dat er iets te gebeuren stond. Ik had daar echter geen "spier" gedacht op: Ik zou mijn eigen toch maar zo niet laten gevangen nemen, en mijn moeder en vader ook niet. Het moest echter gebeuren: Het lijden moest gebeuren in Meensel. Anders hadden ze hier nooit geweten dat het echt oorlog was.

De eerste augustus

Op 1 augustus heb ik zelf niets gezien. Eerder was die Amerikaan, die Canadees, bij ons thuis geweest voor een dag of acht. Daarna heeft onze Albert die piloot overgedragen aan de anderen. Ik had die man opgevangen in een stromijt bij Frans Coeckelberghs. Daar had hij zich verborgen. Ik ben daar "kloekmoedig" naartoe gegaan en dacht eerst nog dat het een deserteur was. Ik bracht hem bij ons thuis en daar heeft hij een dag of twee op het karhuis gezeten. Onze Albert gaf hem eten. Omdat die jongens niet lang op dezelfde plaats mochten blijven, hebben ze hem afgehaald en naar Julleke Schotsmans gebracht en dan weer later naar Armand Pijpen.

Zonder die razzia's zouden de mensen hier niet geweten hebben dat er echt oorlog was. Ze hadden het hier nog zo kwaad niet. We moesten wel inleveren bij Broos. Die had de opdracht een aantal kilo graan

voor de gemeente te leveren. Hij was oorlogsburgemeester en bepaalde hoeveel. Onze pa die moest 12 zakken koren geven met een huishouden van zeven, acht grote mensen op een klein boerderijtje. Ze hadden zo hun kilo's graan die ze moesten doorgeven. Daar moesten de mensjes zich voor forceren. Die leverden dus zo mee in, in de plaats van Broos en Rumme Pastrel (Remi Merckx) want die moesten niets afgeven. Al hadden die mensen het niet zo breed, toch hadden ze hier nog genoeg. De hele oorlog lang! Hier kwamen zelfs mensen van de stad eten bijhalen.

De elfde augustus

Wij sliepen thuis boven de paardenstal, ik en mijn twee broers. We hoorden rond vier uur in de morgen auto's rijden. In die tijd reden er al niet zoveel wagens, laat staan 's morgensvroeg. Ik zeg: "Zo vroeg al, er scheelt iets". Ik hoorde een auto stoppen bij de burgemeester Morren en dan hoorde ik niks meer. Ik sta op, trek broek en hemd aan en ga tot aan de haag voor het huis. Daar zie ik iemand met de kar van Kiezegem komen. De voerder stond rechtop. Toen ik zag dat het Mil Siel (Pastyens) was, ging ik er naartoe. Hij was bij de smid in St.-Joris-Winge al zeer vroeg die kar gaan halen. Er moest nieuw ijzer op de wielen gelegd worden. Toen ik hem vroeg of hij iets speciaal gezien had, vliegt er daar opeens een zwarte van de kar recht, met een "mitraljet" op mij gericht en ik was gevangen. Ze zegden niet waarom: al wat in Meensel "man" was moest weg, anders niks. Ik ben dan te voet naar het Gemeentehuis moeten gaan en op de speelplaats van de jongensschool stonden veel "zwarten" met een wapen op ons gericht als "grote" mannen, want zij waren gewapend en wij niet.

Waarom ze mij nu precies oppakten? Omdat mijn broer partizaan was, denk ik. Ik ben verraden. Waarom pakten ze die andere mensen op? Omdat ze een stuk brood aan de partizanen gaven of ze te slapen legden. Daar zijn ze voor opgepakt. Daarom moesten de mensen naar Duitsland, naar de concentratiekampen en sterven. Op een verschrikkelijke manier! Ondenikbaar! Daarom zijn die gepakt en meegenomen.

Toen ze met ons naar de meisjesschool in Meensel gekomen waren hebben ze ons later op "camions" geladen en naar Leuven gevoerd. Mij hebben ze daar niet onderhoord en ik kreeg geen slaag. Léonke van Dielekes (Vuchelen) wél, dat heb ik gehoord. Dat was uit woede, uit sadisme. Dat waren daar echte sadisten. Ikzelf had wel verwacht dat ze na de eerste augustus zouden terugkomen, maar niet zo rap. Misschien moest dat wel zo rap: de Amerikanen naderden en misschien hadden ze anders geen kans meer gehad. Ze hebben die kans genomen. Dat was zeker de laatste razzia. In de gevangenis

Mij hebben ze van het klein naar het groot "prison" in Leuven gevoerd en later naar Sint-Gillis. Ze hadden ons nog geen vraag gesteld. In Sint-Gillis ben ik in dezelfde cel terecht gekomen waar meester Duerinckx zat. Die was al opgepakt op 1 augustus. Die is van daaruit ook met ons mee vertrokken naar Neuengamme. Van meester Duerinckx heb ik vernomen dat hij zich verzet heeft om zijn vrouw te beschermen. Die was toen "op haar laatste".

In Brussel hebben ze me wel bij de Gestapo gebracht, in de Louizalaan op de hoogste verdieping. Ze stelden geen vraag, maar een Belg in burger rammelde mij af. Hij klopte met een lange matrak, zo de lengte van een koestaart, met een bolleke ijzer aan. Daar kreeg ik zo een veertien striemen van op mijn rug en telkens "piste" het bloed daar uit. Het was nog houdbaar als hij niet op dezelfde plaats terugloeg. Dat was erg. Ik moest er een brief tekenen om in Breendonk gefusilleerd te worden. Ik was dus ter dood veroordeeld. Daar hebben ze echter de kans niet toe gehad. Ge kunt wel denken wat voor een handtekening ik daaronder zette: ik moest in feite mijn eigen doodvonnis tekenen.

Naar Duitsland

Wij zijn met de laatste trein naar Duitsland gevoerd. Eerst had Marcel Merckx ons daar alles afgenomen. Op de volgende zaten mijn vader en mijn moeder en die zijn er niet meer geraakt. Op die spooktrein

zaten nog zeker dertig mensen die ter dood waren veroordeeld. Mijn ouders zijn bevrijd op de trein. Mijn broer Albert is later dood gebleven door een vliegende bom. Albert was thuis de jongste. In december ging hij naar Linkhout en in het huizeke waar hij en Isidoor Bruers zaten viel die bom. Isidoor was op slag dood en Albert is vier dagen later in Diest gestorven.

Op die trein met mijn ouders viel ons moeder om. Ze was ziek en kon niet blijven staan. Van een vrouw van Meensel kreeg ze toen stampen op haar lijf om ze terug recht te krijgen. Toen ik thuis kwam van Duitsland had ze nog altijd plekken op haar benen. Zoiets mag ook eens gezegd worden. Ik haat die “stampende vrouw” nog. Dat ze daar allemaal het fijne moesten van weten.

We zijn in Neuengamme van de trein geranseld en dan zijn we tussen een haag SS-ers het kamp ingejaagd zoals varkens. We moesten in de wasserij onze klederen uittrekken. Ik durfde mijn hemd niet uitdoen, want dat was in het bloed vast gedroogd. Een SS-er trok het zo van mijn lijf en vroeg waarvan ik die wonden had. Een medegevangene van Meensel zei: “Dat is van matrakslagen die hij gehad heeft”, waarop die SS-er antwoordde: “Die zal hij dan wel verdiend hebben”. Langs de haarkapper passeren en dan wat vodden krijgen: een vest en een broek en zo kwamen we dan in blok negen terecht. Na acht dagen in Neuengamme werden wij overgeplaatst naar Hamburg. Op 17 oktober werd ik daar ziek en ik moest naar het revier (de ziekenbarak) omdat ik 40 graden koorts had. Eén van die dokters daar was van Mechelen, ook een gevangene. De dag nadat ik werd opgenomen in die ziekenbarak hebben de Amerikanen die gebombardeerd. In de namiddag van die 18de oktober zijn we daar met 18 man levend uitgeraakt. Zo groot als die barak was, was dat één vuur. Toen ik buiten kwam, was er juist een bom voor het revier gevallen en in die krater moesten wij gaan zitten. Niemand kon zeggen waar en hoe wij eruit geraakt zijn. Jef Pijpen van Kiezegem, die was er ook bij en een jongen uit Winge. Dan hebben ze ons terug naar Neuengamme gevoerd. Van die anderen uit het revier heb ik later niemand meer teruggezien.

Toen ze me in Neuengamme onderzochten en zagen dat ik nog zoveel koorts had, moest ik weer naar het revier. We moesten eerst gewassen worden, want door dat bombardement zagen we zo zwart als kolen. Ze gaven ons een douche en zetten de kraan met heet water open. Dat deed ons deugd. Van zo een tien minuutjes onder dat warme water knapten we op. Maar toen hebben ze ons zo bloot buiten gezet tot ‘s morgensvroeg, onafgedroogd. Dan onderzochten ze ons weer en ik had nog meer koorts. De dag daarop had ik een “waterfleures” (longontsteking). Ik had al een zware griep en dan dat nog. Ze hebben me daar ook geopereerd aan de lies. Ik had daar een bol van wel een vuist dik. Die zakte helemaal uit. Ze sneden die eruit en lieten de wonde open. Ze hebben die nooit toegemaakt. Zo is dat vuil daar verder uitgekomen. Eénentwintig dagen moest ik in het revier blijven en dan moest ik op transport. Die wonde was nog zo groot open als op de eerste dag. Die is pas dichtgegroeid toen ik terug in België was.

In Neuengamme

De tijd dat we in Neuengamme waren, zo tot half september, moesten wij mee aan de steenbakkerij werken. De stof, kleverige klei, moesten we van de treinen of de boten afladen en met van die zware karretjes naar boven duwen. In Hamburg voerden ze ons met de boot langs de Dove-Elbe. Daar moesten wij grachten graven voor de verbetering van de grond. We maakten van die dijken en die pompten ze onder water voor de grondverbetering. Daar moesten we dan ook barakken opzetten, zo een soort van noodwoningen voor de mensen die daar gebombardeerd waren en geen huis meer hadden. Het was zeer zwaar werk, want dat was van die vochtige kleefgrond, die ge met uw handen van de “schoep” moest afkrabben om hem op de karretjes te krijgen. Twaalf uur per dag moesten we werken met tachtig grammen brood. Eén kilo brood voor twaalf man. ‘s Avonds kregen we dan een halve kilo “patatten” en al eens een schep soep. Dat was ons maat. Maar wat voor soep was ‘t? Daar waren bietkolen in, zo een “handvolletje” gerst, gemalen gerst en soms ook ongemalen, die dan “gespukt” (opgezwollen) was en daar gekookt water over.

De bewakers waren er ook niet te zacht. Een kameraad had zijn bed niet goed opgemaakt en die kreeg daar zeven matrakslagen voor. Dat zegt al hoe we behandeld werden. Als ge even niet deed wat ze

veronderstelden, klopten ze erop. Die bewakers waren meestal ook gevangenen, meestal Duitsers. Dat waren kapo's.

Ik heb daar ook een voorarbeider gekend, een "Duerinckx", ene van ons. Dat was de beste mens die wij in het kamp hadden. Die kreeg als voorarbeider dubbel zoveel als wij en die gaf zelfs zijn rantsoen brood weg, zodat hij voor zichzelf geen rantsoen over had. Dat is de beste mens die ik in heel mijn leven heb gekend. Zo een voorarbeider is feitelijk de ploegbaas. Die moesten zelf niet werken, maar toezicht houden of wij wel werkten. Meester Duerinckx hadden wij zelf mogen kiezen. Het eerste wat hij altijd zei als we op het werk kwamen was, dat wij ons bloed moesten sparen, dat we geen teveel hadden. "Houdt uw broek aan het wiggelen" zei hij altijd. Dat wou zeggen dat we de schijn moesten houden van te werken, voor het geval dat men ons in het oog hield. We moesten alleen van hem zorgen dat er 's avonds iets gedaan was. Zolang er geen anderen in de buurt waren konden wij het rustig aan doen. 's Avonds was het steeds hetzelfde: hij gaf zijn dubbele portie weg aan zijn kameraden, aan de mensen van Meensel-Kiezegem. Dat was Ferdinand Duerinckx. Normaal waren die kapo's of voorarbeiders niet graag gezien, omdat ze ook nog sloegen op de gevangenen. Hij deed net het tegenovergestelde. Het is spijtig dat er niet meer mensen over zijn van toen. Moest er ene dat horen, die toen bij ons in Hamburg zat, hij zou zeggen: "Dat is de zuivere waarheid".

In Neuengamme heb ik op Nieuwjaarsdag 1945 Marcel Trompet, burgemeester Remi Morren en Joke Thielens nog gezien. Dat was alles.

Naar Ravensbrück

Toen de Duitsers begonnen gewaar te worden dat ze gingen verliezen, moesten ze van die politieke gevangenen zien af te geraken. Het waren hinderlijke getuigen. Dat ik erdoor gekomen ben is een kwestie van geluk. Ik zal er een voorbeeld van geven. We werden gestraft omdat er een rantsoen brood was gepikt. Het vroor zo een graad of vier en de sneeuw lag een vijf centimeter dik. "Goed, zegden ze, niemand heeft dat dus gepikt? Kleedt u maar allemaal uit!". Zeshonderd man, allemaal naakt, de poort open en buiten voor het appèl. Dat was op 2 januari 1945. 's Avonds hadden ze ons daar gezet en 's morgens stonden er nog 18 man recht. De anderen waren allemaal bevroren, allemaal dood. Toen, tijdens die nacht, heb ik zo een achttienmaal beloofd te voet naar Scherpenheuvel te gaan. Ik had geen kou 's morgens. Ik heb daar niks van overgehouden, buiten misschien wat "reumatis". Dat "waterfleures", dat was al van eerder. Ik heb maar één long meer, maar dat was ook door vroegere feiten. Ik had dus geen kou en die zeventien anderen, die nog leefden, waren wel bevroren. Ik heb van die anderen achteraf ook niemand meer gezien. Ik ben veertien dagen in het "schoonblok", het herstelblok, gemoeten. Ze deden daar alles om maar mensen kapot te maken: Oorlog is om mensen te doden en lost niks op.

De 17de maart zijn we van Neuengamme overgebracht naar Brünswick (Braunschweig). Daar hebben we dan begin april een groot bombardement van de Amerikanen meegemaakt. Eén grote bom die viel maakte daar twee blokken plat. In één daarvan zat Frie (Godefridus) Goedhuys. Ik kan niet zeggen of hij in dat bombardement gebleven is of gestorven is van de tyfus. Want die ziekte had hij. Hij hield altijd zijn handen aan zijn buik en had een formidabele "afgang".

Wat later zijn we naar Ravensbrück vertrokken met de trein. Dat is de ergste verplaatsing die ik heb meegemaakt. Ze hebben ons zaterdagmiddag of -avond opgeladen en de week erna zijn we pas in Ravensbrück terecht gekomen.

Wordt vervolgd...

Ons Contacteren...

Hagelands Vredesmuseum

Huize Hageland,
Oude Pastoriestraat 22
3390 Tielt-Winge
Geleide rondleidingen, elke
derde zondagnamiddag van
de maand, reservaties: Tel.
016/53 66 94, e-mail:
ann.verrek@tielt-winge.be

Onze Medewerkers...

Dagelijks Bestuur:

Guido Hendrickx, Voorzitter

Binkomststraat 56, 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/487878

René Cauwbergs, Reisleider

Glabbeeksesteenweg 93, 3390 Tielt-Winge, Tel 016/632460

Oktaaf Duerinckx, Redactie & Gids

Karekietenlaan, 30 3010 Kessel-Lo, Tel 016/355232

Verantwoordelijken:

Marc Cauwbergs, Foto's en Tentoonstellingen

Binkomstraat 42, 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/635854

Tom Devos, Redactie

Wingerstraat 12, 3390 Sint-Joris-Winge, GSM 0499/537896

Ingrid Hendrickx, Secretariaat

Kapellekensweg, 32 3391 Meensel-Kiezegeg, Tel 016/640309

Rudi Peeters, Wapens en Tentoonstellingen

Kerkstraat 85, 3391 Meensel-Kiezegeg, GSM 0486/104960

Valère Van Gramberen, Pedagogische Activiteiten

Bleukenweg 27, 3390 Tielt-Winge, Tel 016/631920

Medewerkers:

Patrick Aerts,

Preterstraat, 24, 3118 Werchter Tel 0477/192775

Freddy Duerinckx,

Gellenberg 107, 3210 Lubbeek Tel 016/621238

Evrard Van Goidsenhoven,

Hamelendreef 27, 3300 Tienen GSM 0476/324401

Alfons Vuchelen,

Henri Dotremontstraat 6, 3320 Hoegaarden, Tel 016/634955

ABONNEER NU!

Inschrijven om de nieuwsbrief
via de post te ontvangen
kan steeds door een kleine
jaarlijkse bijdrage in
de druk- & portkosten.
Gelieve hiervoor een bijdrage
van 12,5 Euro over te schrijven
op ons rekeningnummer
(146-8037688-15) met
vermelding "Nieuwsbrief
2012 - Naam - Adres".

De Nieuwsbrief is wel gratis
beschikbaar via
e-mail. Inschrijven kan op
**[nieuwsbrief@meensel-
kiezegeg44.be](mailto:nieuwsbrief@meensel-kiezegeg44.be)**.

Een extra vrijwillige
bijdrage wordt doch altijd
geapprecieerd.

Ons helpen kan via
rekeningnummer
149-0567841-75

COLOFON

**Redactie: Oktaaf Duerinckx
& Tom Devos
Foto's: Marc Cauwbergs**

Driemaandelijks Nieuws-
brief over de Stichting
Meensel-Kiezegeg '44.

Meer informatie kan u steeds
vinden op onze website:
meensel-kiezegeg44.be

